

การพัฒนาแบบการนิเทศภายใน ด้วยกระบวนการ PAR K.N. ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน

เรืองศักดิ์ สุพงษ์วิบูลพันธ์

โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

(อีเมลผู้ประพันธ์บรรณกิจ: rong-22@hotmail.com)

Received: 20 March 2026, Revised: 2 May 2026, Accepted: 19 June 2026, Published: 28 August 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา พัฒนา ทดลองใช้ และประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและทักษะชีวิตของนักเรียน ดำเนินการ 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ของนักเรียน ระยะที่ 2 การกำหนดรูปแบบ/การพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ระยะที่ 3 การทดลองใช้: การนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ไปใช้ในชั้นเรียน เพื่อยืนยันผลสำเร็จ การทดลองจำนวน 2 วงรอบในการศึกษาผลหลังการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างคือ ครู 103 คน นักเรียน 341 คน และผู้ปกครอง 341 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาสำคัญคือผู้นิเทศมักจำกัดเฉพาะผู้บริหาร และครูยังขาดทักษะการสอนเชิงรุก จึงพัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) P: Participation ร่วมคิด 2) A: Action ร่วมทำ 3) R: Report and Reflection ร่วมสะท้อน 4) K: Knowledge ร่วมเรียนรู้ และ 5) N: Network ร่วมขยายผล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับดีเยี่ยม ผลการใช้รูปแบบพบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79 และ 4.68 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าพัฒนาภาพรวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูยังมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่ากระบวนการ PAR K.N. มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม; ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

Development of an Internal Supervision Model Using PAR K.N. Process for Active Learning Management to Enhance Students' Life Skills

Ruangsak Suphongwiboonphan

Kanlayanee Si Thammarat School, Mueang Nakhon Si Thammarat, Nakhon Si Thammarat 80000, Thailand

(Corresponding author's e-mail: rong-22@hotmail.com)

Abstract

The objectives of this study were to investigate the current conditions, problems, and needs for participatory internal supervision; to develop, implement, and evaluate a participatory internal supervision model using the PAR K.N. process to promote teachers' active learning management and enhance students' life skills. The study was conducted in four phases. Phase 1 examined the current conditions, problems, and needs for developing a participatory internal supervision model to support teachers' active learning management and enhance students' life skills. Phase 2 focused on the development and expert validation of the participatory internal supervision model using the PAR K.N. process (Participatory Supervision Model for Active Learning). Phase 3 involved implementing the developed model through two action research cycles. Phase 4 evaluated the classroom implementation of the model to confirm its effectiveness and sustainability. The participants consisted of 103 teachers, 341 students, and 341 parents. Quantitative data were analyzed using the mean, standard deviation, and development index. The findings revealed that the major challenge in internal supervision was that supervisory practices were largely confined to school administrators, while classroom teachers lacked competencies in implementing active learning. In response, the participatory internal supervision model using the PAR K.N. process was developed. The model comprises five interconnected components: 1) Participation-collaborative planning; 2) Action-collaborative implementation; 3) Report and Reflection-collaborative reflection and reporting; 4) Knowledge-shared professional learning; and 5) Network-network expansion and dissemination of best practices. The model was evaluated by experts and rated as having the highest level of appropriateness. The implementation of the model demonstrated that teachers' active learning management practices and students' life skills improved to the highest level, with mean scores of 4.79 and 4.68, respectively. The overall development index showed continuous improvement throughout the implementation process. Teachers also reported the highest level of satisfaction with the developed model. In conclusion, the participatory internal supervision model using the PAR K.N. process was found to be effective in enhancing the quality of teachers' active learning management and strengthening students' life skills in a concrete and measurable manner.

Keywords: Active Learning Management; Participatory Internal Supervision; Students' life Skills

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) กำหนดหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ไปจนถึงมาตรา 30 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จึงเป็นประเด็นสำคัญว่า ครู คือหัวใจของความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่จะมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ครูผู้สอน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่าง มีความหมาย ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ตลอดเวลา เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผู้สอนสามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกรายวิชา รวมถึงนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิด เกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell & Eison, 1991) ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการอภิปรายในชั้นเรียน การช่วยผ่านคำถามจากครู เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิด วิเคราะห์ข้อมูลในระดับสูง นักเรียนเรียนรู้และรวบรวมความรู้ใหม่เข้ากับความรู้และประสบการณ์เดิม จากการได้คิด ได้ปฏิบัติ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญาวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย การจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้จะประสบความสำเร็จได้นั้น องค์ประกอบที่สำคัญนอกจากผู้เรียนแล้ว คือ ครูผู้สอนมีความ

จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และมีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning (ประภัศรา โคตะขุน 2554) ดังนั้น ครูที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิมที่ผู้สอนบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล (กริมา วิจิธาสิทธิ์กุล และ ชนินันท์ แยมขวัญยืน, 2565)

เพื่อที่จะให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จตามหลักสูตร สร้างให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ มุ่งองค์ความรู้ที่สำคัญและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต มีความรู้ ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ การพัฒนาครู จึงเป็นประเด็นหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของ แต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียน ภายใต้แนวคิด “ครูดี ครูเก่ง ระบบบริหารจัดการศึกษาดี โรงเรียนไปได้ดี เด็กมีคุณภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนยังมุ่งเน้นการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม ขาดการเรียนรู้จากสภาพจริง ส่งผลให้การพัฒนาระบบการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงศึกษาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ

PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ไปสู่การพัฒนาศักยภาพส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนและเป็นรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีปัญหาพึ่งตนเองได้ และมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้เหมาะสมแก่วัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของโลก สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำการวิจัยทางการศึกษามาผสมผสานเป็นองค์ความรู้ใหม่ อันเป็นประโยชน์ทั้งทางด้านวิชาการ ด้วยความมุ่งหวังให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน
- 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน
- 4) เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิด รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน

ระยะที่ 2 การกำหนดรูปแบบ/การพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้: การนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ไปใช้ในชั้นเรียน มีการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน หลังการพัฒนาปีการศึกษา 2567 เพื่อยืนยันผลสำเร็จ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรต้น (Independent Variable)

การพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1) P: Participation (ร่วมคิด ร่วมสร้าง คือ การมีส่วนร่วม) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลที่ได้จากสภาพและความต้องการที่แท้จริงในแต่ละด้านจากการนิเทศภายในโรงเรียน มาจัดลำดับวิเคราะห์กำหนดขอบเขต ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระดมความคิดเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู

1.2) A: Action (ร่วมทำ คือ การร่วมดำเนินงาน) ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA ตั้งแต่วางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) ประเมินผล (Check) และปรับปรุงพัฒนา (Act) มีเครื่องมือนิเทศที่เหมาะสมกับกิจกรรม ปฏิบัติการนิเทศโดยวิธีการนิเทศหลากหลาย เช่นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นต้น

1.3) R: Report and Reflection (ร่วมสะท้อน) เป็นการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ ครูจัดทำผลการจัดการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงให้เกิดคุณภาพยิ่งขึ้น พร้อมแนะนำ ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้กับครู เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน นำผลที่ได้จากการนิเทศผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาสะท้อนคิดร่วมกับคณะครูมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนา แก้ไขและสรุปการนิเทศภายในโรงเรียน สะท้อนผลทั้งเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ รายงานผลการนิเทศ

1.4) K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) เป็นการศึกษาองค์ความรู้ สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการนิเทศและการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูเกิดองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการสังเคราะห์องค์ความรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องนำเสนอปัญหาเพื่อร่วมกันพัฒนา

1.5) N: Network (ร่วมขยายผล) เป็นการสร้างเครือข่ายมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครูแกนนำ (Mentor Teacher) ด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ประกอบด้วย

2.1) ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

2.2) ระดับความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N.

2.3) ระดับคุณภาพความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย

- 1) ครูผู้สอน จำนวน 140 คน
- 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 2,963 คน และผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,950 คน (ผู้ปกครองบางรายมีบุตร/นักเรียนที่อุปการะมากกว่า 1 คน)

กลุ่มตัวอย่าง

ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ครู กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นประเมินสัดส่วนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นประเมินสัดส่วนจำแนกตามระดับชั้นและสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน

3) ผู้ปกครองนักเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 341 คน

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการนิเทศภายใน แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการ PAR K.N. ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ด้วยกิจกรรมสมมนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน เพื่อทราบระดับคุณภาพของรูปแบบกระบวนการ PAR K.N. และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพ และพร้อมที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียนต่อไป

ฉบับที่ 2 แบบประเมินตนเองของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้ครูพิจารณารายการที่กำหนดว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 2/2566 หลังนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปใช้ในสถานการณ์จริงในห้องเรียน แล้วครูมีพฤติกรรมบ่งชี้หรือ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ครอบคลุม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 3) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 34 รายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช (สำหรับนักเรียน) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนตามสถานการณ์จริงในชั้นเรียน หลังการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. โดยพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามรายการที่กำหนดซึ่งครอบคลุม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดการปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 3)

ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 26 รายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน (สำหรับครู) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้ครูแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. ซึ่งครอบคลุม 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้าน P: Participation (ร่วมคิด ร่วมสร้าง คือ การมีส่วนร่วม) 2) ด้าน A: Action (ร่วมทำ คือ การร่วมดำเนินงาน) 3) ด้าน R: Report and Reflection (ร่วมสะท้อน) 4) ด้าน K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) และ 5) ด้าน N: Network (ร่วมขยายผล) รวมทั้งสิ้น 30 รายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน หลังการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปใช้ (สำหรับครู ประเมินความสามารถของนักเรียน) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้ครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ตามรายการที่กำหนด ซึ่งครอบคลุม 4 องค์ประกอบของทักษะชีวิต ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการอารมณ์กับความเครียด 4) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งสิ้น 36 รายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน หลังการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปใช้ (สำหรับ

ผู้ปกครอง ประเมินความสามารถนักเรียนในปกครองของตนเอง) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ตามรายการที่กำหนด ซึ่งครอบคลุม 4 องค์ประกอบของทักษะชีวิต ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการอารมณ์กับความเครียด และ 4) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งสิ้น 28 รายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

แบบสอบถามฉบับที่ 2 ถึงฉบับที่ 6 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว ดังนี้ 5 หมายถึง มีคุณภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึงมีคุณภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง มีคุณภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึงมีคุณภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 1 หมายถึง มีคุณภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดประเด็น ข้อคำถามแต่ละด้านและสร้างแบบประเมินตนเอง/แบบสอบถาม จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาปรับปรุงตามความคิดเห็น และนำไปหาค่า (Index of Objective Congruency) IOC จนได้ค่า IOC ทั้ง 5 ฉบับเท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Tryout) กับครู นักเรียน และผู้ปกครองของโรงเรียนที่มีบริบทเดียวกันกับโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นใน (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 26.0 ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละฉบับระหว่าง 0.966 - 0.989

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.1) คำนวณความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index of Objective Congruency)

1.2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ($\bar{x}$) ของกลุ่มตัวอย่าง

2.3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นก่อนการพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการ 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) ศึกษาภูมิหลังตามสภาพจริง 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง 3) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสะท้อนปัญหาและความต้องการจำเป็น โดยจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการวิเคราะห์ ค้นพบจุด ที่ควรพัฒนาใน 3 ประเด็นที่เป็นสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นเร่งด่วนได้ดังนี้

1.1) การบริหารจัดการนิเทศการศึกษา/การนิเทศภายในที่ผ่านมา พบว่าผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศควรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมสะท้อนผล/ประเมินผล และร่วมปรับปรุงพัฒนา กระบวนการนิเทศภายใน ฝ่ายบริหารควรเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ความสะดวก และสนับสนุนให้สามารถดำเนิน

กิจกรรมตามแผน และปฏิทินที่ได้ร่วมออกแบบไว้ และรายงานผล ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูที่ผ่านมา พบว่าครูบางส่วนถึงแม้จะมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชา แต่ยังขาดความชำนาญในกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ จึงยังคงให้วิธีการสอนแบบเน้นตัวครูเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระมากกว่ากระบวนการเรียนรู้

1.3) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนที่ผ่านมาโดยรวม พบว่า โดยรวมนักเรียนยังมีจุดอ่อนด้านความสามารถในการคิด จำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล

2) ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. และผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีกระบวนการพัฒนารูปแบบ เป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ระยะที่ 2 ศึกษาองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจนตกผลึกแล้ว (ร่าง) เป็นกรอบความคิดของรูปแบบ และร่วมกำหนดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกรอบความคิดร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) P: Participation (ร่วมคิด ร่วมสร้าง คือ การมีส่วนร่วม) 2) A: Action (ร่วมทำ คือ การร่วมดำเนินงาน) 3) R: Report and Reflection (ร่วมสะท้อน) 4) K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) และ 5) N: Network (ร่วมขยายผล) ระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปทดลองใช้ตามสถานการณ์จริง ระยะที่ 4 นำผลการตรวจสอบ ทบทวนทั้งในส่วนของกระบวนการ PAR K.N. และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ มาปรับปรุง/พัฒนา และได้มีการเพิ่มเติมกิจกรรม และประเมินผลสำเร็จ เพื่อยืนยันผลการพัฒนาที่ปรากฏ ตามกรอบความคิดและเผยแพร่ผลงาน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

3) ผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปใช้ในสถานการณ์จริง ปีการศึกษา 2566 จำแนกผลการทดลองได้ดังนี้

3.1) ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูประเมินตนเอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยรวมทั้งนักเรียนและครูประเมินตนเอง พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.65$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มที่ประเมิน พบว่า กลุ่มครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.73$, S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มนักเรียน ($\bar{X}_1 = 3.57$, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

3.2) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 โดยรวมครูมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.77$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) หลังการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.81$, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้าน P: Participation (ร่วมคิดร่วมสร้าง) ($\bar{X}_1 = 3.80$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมาก ส่วน

ด้าน A: Action (การร่วมดำเนินงาน) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}_1 = 3.71$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

3.3) ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยรวมทั้งครู และผู้ปกครองที่ประเมินเห็นว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.83$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มที่ประเมิน พบว่า กลุ่มผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.86$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มครู ($\bar{X}_1 = 3.79$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

4) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. โดยพิจารณาจาก

4.1) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครูประเมินตนเอง จำแนกตามกลุ่มที่ประเมิน พบว่า

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครูประเมินตนเอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน

กลุ่มผู้ประเมิน/ พฤติกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	ปีการศึกษา 2566			ปีการศึกษา 2567			ค่าพัฒนา $\bar{X}_2 - \bar{X}_1$
	$\bar{X}_1$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}_2$	S.D.	แปลผล	
นักเรียน							
ด้านการออกแบบและการจัดการเรียนรู้	3.48	0.68	ปานกลาง	4.67	0.44	มากที่สุด	+1.19
ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติ และ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.57	0.68	มาก	4.80	0.58	มากที่สุด	+1.23
ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	3.53	0.66	มาก	4.71	0.55	มากที่สุด	+1.18
ด้านการวัด และประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.71	0.64	มาก	4.65	0.50	มากที่สุด	+0.94
เฉลี่ย	3.57	0.63	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด	+1.14
ครูประเมินตนเอง							
ด้านการออกแบบและการจัดการเรียนรู้	3.59	0.60	มาก	4.81	0.52	มากที่สุด	+1.22
ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติ และสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.98	0.61	มาก	4.88	0.58	มากที่สุด	+0.09
ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	3.65	0.61	มาก	4.81	0.41	มากที่สุด	+1.16
ด้านการวัด และประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.70	0.61	มาก	4.86	0.40	มากที่สุด	+1.14
เฉลี่ย	3.73	0.58	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด	+1.11
รวมเฉลี่ย	3.65	0.56	มาก	4.79	0.36	มากที่สุด	+1.14

4.2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. พบว่าหลังการพัฒนาปีการศึกษา 2567 โดยรวมครูมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}_2 = 4.74$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้าน K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) หลังการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_2 = 4.88$, S.D. = 0.44) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้าน A: Action (การร่วมดำเนินงาน) และด้าน R: Report and Reflection (ร่วมสะท้อน) ($\bar{X}_2 = 4.80$, S.D. = 0.44) อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนด้าน N: Network (ร่วมขยายผล) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}_2 = 4.61$, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ปีการศึกษา 2567 มีค่าพัฒนาสูงกว่าปีการศึกษา 2566 โดยภาพรวมและทุกรายการที่ประเมิน โดยมีค่าพัฒนาภาพรวมเท่ากับ +0.97

4.3) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 และปีการศึกษา 2567 ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน

รายการ	ปีการศึกษา 2566			ปีการศึกษา 2567			ค่าพัฒนา
	$\bar{X}_1$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}_2$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}_2 - \bar{X}_1$
ครู							
การตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.76	0.62	มาก	4.50	0.50	มาก	+0.74
การวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.75	0.63	มาก	4.51	0.46	มากที่สุด	+0.76
การจัดการอารมณ์กับความเครียด	3.82	0.61	มาก	4.88	0.48	มากที่สุด	+1.06
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	3.83	0.60	มาก	4.91	0.50	มากที่สุด	+1.08
เฉลี่ย	3.79	0.59	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด	+0.91
ผู้ปกครอง							
การตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.83	0.64	มาก	4.63	0.52	มากที่สุด	+0.80
การวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.83	0.65	มาก	4.49	0.58	มาก	+0.66
การจัดการอารมณ์กับความเครียด	3.87	0.65	มาก	4.69	0.52	มากที่สุด	+0.82
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	3.91	0.64	มาก	4.84	0.52	มากที่สุด	+0.93
เฉลี่ย	3.86	0.64	มาก	4.66	0.50	มากที่สุด	+0.80
รวมเฉลี่ย	3.83	0.63	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด	+0.85

อภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นก่อนการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม

ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) ศึกษาภูมิหลังตามสภาพจริง 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้อง 3) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสะท้อนปัญหา และความต้องการจำเป็น โดยจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) สภาพปัญหาทั้ง 3 ประเด็นที่ปรากฏ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ได้กล่าวถึงผู้บริหารกับการนิเทศภายในว่า การนิเทศภายในเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมีขวัญและกำลังใจดี พร้อมทั้งจะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ

2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. และผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ข้างต้น มีความสอดคล้องกับรัตนะ บัวสนธิ์ (2564) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึงการนำเสนอ ความหมายของการพัฒนารูปแบบไว้ว่า การดำเนินงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เป็นไปตามลำดับขั้น และสอดคล้องกับสภฏการสังข์ทอง (2562) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยสรุปขั้นตอนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เป็นขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบ 2) การออกแบบและพัฒนาแบบ (Design and Development: D and D) เป็นขั้นการสร้าง และหาประสิทธิภาพของรูปแบบ 3) การทดลองใช้รูปแบบ (Implementation: I) เป็นขั้นการทดลองใช้รูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ (Evaluation: E) เป็นขั้นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ

3) ผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2566 จำแนกผลการทดลองได้ดังนี้

3.1) ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครูประเมินตนเอง จำแนกตามกลุ่ม ผู้ประเมินพบว่า โดยรวมทั้งนักเรียน และครูประเมินตนเอง พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.65$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มที่ประเมินพบว่า กลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.73$, S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่กลุ่มนักเรียน ($\bar{X}_1 = 3.57$, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

3.2) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR

K.N. หลังการพัฒนา โดยรวมครูมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.77$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้าน K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) หลังการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.81$, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้าน P: Participation (ร่วมคิด ร่วมสร้าง) ($\bar{X}_1 = 3.80$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน A: Action (การร่วมดำเนินงาน) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}_1 = 3.71$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

3.3) ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยรวมทั้งครู และผู้ปกครองที่ประเมินเห็นว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.83$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มที่ประเมินพบว่า กลุ่มผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}_1 = 3.86$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มครู ($\bar{X}_1 = 3.79$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมากเช่นกันสอดคล้องกับชลิตามิ่งขวัญ (2563) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมจากการปฏิบัติจริง ที่ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ร่วมกันคิดวิเคราะห์ วางแผน และออกแบบเพื่อแก้ไขปัญหา ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความสามารถต่อยอดสู่การสร้างความรู้ และอาจเกิดนวัตกรรมได้ สอดคล้องกับศุภวิทย์ ภาษิตนิรันดร์ และ ญาณิ โชคสมงาม (2564) กล่าวถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) คือ การพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นบรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ ซึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่า สามารถสร้างให้นักเรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. ดังนี้

4.1) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ปีการศึกษา 2566 และปีการศึกษา 2567 ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครูประเมินตนเอง จำแนกตามกลุ่ม ที่ประเมิน พบว่า ปีการศึกษา 2567 มีค่าพัฒนาสูงกว่าปีการศึกษา 2566 ทั้งโดยภาพรวม และทุกรายการ

ที่ประเมิน โดยมีค่าพัฒนาภาพรวมเท่ากับ +1.14 ดังแสดงตามตารางที่ 1 สอดคล้องกับวิชิตา วรธาดาสวัสดิ์ (2566) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบองค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ผู้ที่เกี่ยวข้องและบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการนิเทศ และรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 และปีการศึกษา 2567 แสดงให้เห็นว่า ปีการศึกษา 2567 มีค่าพัฒนาสูงกว่าปีการศึกษา 2566 ทั้งโดยภาพรวม และทุกรายการที่ประเมิน โดยมีค่าพัฒนาภาพรวมเท่ากับ +0.97 มีความสอดคล้องกับวันชัย หันสมัย (2561) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และสอดคล้องกับวิภาวี คำวงศ์ (2563) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง การทำให้ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการบริการในสิ่งที่ดีเป็นที่ประทับใจ ตามที่ผู้รับบริการตั้งใจไว้หรือมากกว่าที่คิดไว้ การจะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ หน่วยงานให้บริการต้องวางระบบโครงสร้างที่ดี สอดคล้องสัมพันธ์กัน ทุกฝ่าย เช่น ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจในหน้าที่และต้องมีใจรักในการให้บริการ ด้านสถานที่สะอาดพื้นที่เหมาะสม กับการให้บริการ มีความเชื่อมั่นและมั่นใจเมื่อบริการ ซึ่ง สิ่งเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งจากองค์ประกอบอีกหลายด้านที่จะนำไปสู่จุดสูงสุดในเรื่องความพึงพอใจ

4.3) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2566 และปีการศึกษา 2567 ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่ม แสดงให้เห็นว่า ปีการศึกษา 2567 มีค่าพัฒนาสูงกว่าปีการศึกษา 2566 ทั้งโดยภาพรวม และทุกรายการที่ประเมิน โดยมีค่าพัฒนาภาพรวมเท่ากับ +0.85 ดังแสดงตามตารางที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราชสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อใช้ปรับตัวให้เข้ากับบริบทต่างๆ ในชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับชนิษฐา สุขทวี และคณะ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ในกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าในคุณภาพชีวิตนั้นทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญ อย่างยิ่ง ทั้งนี้ได้จำแนกไว้ 3 ประการ 1) ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนในสภาวะการณ์ปัจจุบันเกิดปัญหาทางพฤติกรรม ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) ความสำคัญต่อสังคมด้วยเหตุที่ความทุกข์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกันยากเป็นเหตุให้นำมาสู่ปัญหาความขัดแย้ง ไม่พอใจกับความขัดแย้งนี้ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินชีวิต 3) ความสำคัญต่อการศึกษา การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นแต่คุณภาพ เนื้อหาทางวิชาการ เฉพาะศาสตร์เท่านั้น แต่การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ในสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันและปัญหาสังคม

สรุปผลการศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PAR K.N. (Participatory Supervision Model for Active Learning) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียน เพื่อขับเคลื่อนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน

ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) P: Participation (ร่วมคิด ร่วมสร้าง คือ การมีส่วนร่วม) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระดมความคิด

2) A: Action (ร่วมทำ คือ การร่วมดำเนินงาน) ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการ เรียนรู้ ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA ตั้งแต่การวางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) ปฏิบัติการนิเทศฯ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาช่วยในการนิเทศ

3) R: Report and Reflection (ร่วมสะท้อน) เป็นการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ ครูจัดทำผลการจัดการเรียนรู้นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงให้เกิดคุณภาพยิ่งขึ้น พร้อมแนะนำ ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ให้กับครูเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาสะท้อนคิดร่วมกับคณะครู มีการรวบรวม ข้อมูลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน นำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนา แก้ไขและจัดทำรายงานผลการสรุป สะท้อนผล ทั้ง เชิงพรรณนา และ วิเคราะห์ (Reflection + Documentation) รายงานผลการนิเทศในรูปแบบ Narrative + Reflection

4) K: Knowledge (ร่วมเรียนรู้) เป็นการศึกษาองค์ความรู้ ส่งเสริมให้ครูเกิดองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ส่งเสริมให้ครูเกิดองค์ความรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องนำเสนอปัญหาเพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษา จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน

5) N: Network (ร่วมขยายผล) เป็นการสร้างเครือข่ายมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เชิงระบบ สร้างเครือข่ายครูนิเทศ หรือเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พัฒนาครูแกนนำ (Mentor Teacher) ร่วมวางแผน จัดทำโครงการการดำเนินงานการนิเทศภายใน

โรงเรียน จัดทำปฏิทินการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียนและสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนให้ครูทราบ

ซึ่งรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAR K.N. ข้างต้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กร การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจ ความสมัครใจ ตัดสินใจได้เอง การมีส่วนร่วมจะช่วยลดความขัดแย้ง เกิดความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของมากขึ้น จึงจะทำให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน ชลิตา มิ่งขวัญ (2563) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมจากการปฏิบัติจริง ที่ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ รวมกัน คิดวิเคราะห์ วางแผน และออกแบบ เพื่อแก้ไขปัญหา ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความสามารถ ต่อยอดสู่การสร้างความรู้ และอาจเกิดนวัตกรรมได้ ศุภวิทย์ ภาษิตินันต์ และ ญาณิ โชคสมงาม (2564) กล่าวถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) คือ การพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นบรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ ซึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่า สามารถสร้างให้นักเรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากกิจกรรมสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราชสามารถ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อใช้ปรับตัวให้เข้ากับบริบทต่างๆ ในชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ภรณ์ศิริวิศาลสุวรรณ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพราะนับตั้งแต่มนุษย์เกิดมาถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการตามธรรมชาติและกระบวนการทางสังคม เป็นปฏิกริยาต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ระหว่างที่ผ่านกระบวนการเหล่านั้น มนุษย์ต้องปะทะกับแรงบีบ แรงกดดัน และแรงกระทบจากขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย ครอบครั้ว เพื่อน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งผู้ที่หยิ่งยด้อยอยู่ในโลกนี้ได้อย่างปกติสุข จึงได้แก่คนที่สามารถจัดการกับแรงปะทะ ที่กล่าวมาได้อย่างสมดุล โดยอาศัยทักษะชีวิตที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเป็นมาอย่างดีและสอดคล้องกับขนบวิสัย สุขทวี และคณะ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ในกระแสความ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าในคุณภาพชีวิตนั้น ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ได้จำแนกไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนในสภาวะการณ์ปัจจุบันเกิดปัญหาทางพฤติกรรม ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ส่วนใหญ่พบว่ามักเกิดขึ้นกับวัยรุ่น แนวโน้มปัญหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพใจ โดยปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การใช้สารเสพติด การฆ่าตัวตาย การติดเชื่อเอดส์ และการกระทำความผิด จากปัญหาที่กล่าวมานั้น คือ ปัญหาสุขภาพเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศเพราะเด็กเหล่านี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ดังนั้นหากเด็ก และเยาวชนได้รับการดูแลป้องกันปัญหาเหล่านี้ ก็จะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อตนเองและ ประเทศชาติได้ การดูแลปัญหาได้เน้นเบื้องต้นและการวางรากฐานที่ดีต่อชีวิตไว้นั้น คือ ทักษะชีวิต เพราะทักษะชีวิตจะทำให้เยาวชนเหล่านี้สามารถเรียนรู้และปรับตัว เพื่อเผชิญปัญหาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) ความสำคัญต่อสังคมด้วยเหตุที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกันยากเป็นเหตุให้นำมาสู่ปัญหาความขัดแย้งไม่พอใจกับความขัดแย้งนี้ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เพราะการประกอบกิจการต่างๆเราจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน อีกทั้ง ลักษณะพฤติกรรมของผู้อื่นในสังคมรอบข้างส่งผลต่อความรู้สึกและการกระทำของเราเช่นกัน ดังนั้น หากเราดำเนินชีวิตอย่างมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันก็ย่อมเกิดความสุข ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ทักษะชีวิตจึงเป็นการเสริมสร้างให้แต่ละบุคคลอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ความสำคัญต่อการศึกษากิจการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นแต่คุณภาพ เนื้อหาทางวิชาการเฉพาะศาสตร์เท่านั้น แต่การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ในสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันและปัญหาสังคม โดยบูรณาการ สอดแทรกข้อคิด ความรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจสภาพการณ์จริงของสังคม ไม่ใช่คนที่มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด เพราะไม่สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการความรู้เกี่ยวกับ

ทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพเข้าไปในรายวิชาทุกวิชา ทุกคาบเรียน เพื่อเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบและประเมินรูปแบบ การพัฒนาครูฯ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ ประกอบด้วย รศ.สุเทพ สันติวรานนท์ ข้าราชการบำนาญ อดีต รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ดร.สุภาพ เต็มรักษ์ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดร.สันติกร รักสองหมื่น ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดร.สุชาติ เอียดวงศ์ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ โรงเรียนสาธิตเทศบาลวัดเพชรจริก จังหวัดนครศรีธรรมราช นายไพบุลย์ พรหมดำ ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนานาชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Generative AI) ในงานเขียนเชิงวิชาการ

ผู้เขียนไม่ได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Generative AI) ในการจัดทำต้นฉบับบทความ ทั้งนี้ผู้เขียนได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเหมาะสมของเนื้อหาด้วยตนเอง และเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดต่อเนื้อหาทั้งหมดของบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ รวมถึงความถูกต้องของรายการอ้างอิงที่ปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

คำชี้แจงบทบาทผู้เขียน

เรื่องศักดิ์ สุพงษ์วิบูลพันธ์: การวางแผนคิด; ระเบียบวิธีวิจัย; การดำเนินการวิจัย; การจัดการข้อมูล; การ

วิเคราะห์เชิงรูปแบบ; การเขียนต้นฉบับแรก; การทบทวนและแก้ไขต้นฉบับ

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา สุขทวี, วรุฒิ เฟิงพันธ์, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ และ ศุภครจิรา พรหมสุริชา. (2563). แนวทางการสร้างเครือข่ายกิจกรรมจิตอาสาที่ส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครนายก. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 3(3), 65-77.
- ชลิตา มิ่งขวัญ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบเว็บไซต์สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภัสรา โคตะขุน. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อเพิ่มทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ภริมา วิธาสถิตยกุล และ ชนินันท์ แยมขวัญเย็น. (2565). การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและวิจัย*, 6(3), 921-933.
- ภรณ์ ศิริวิศาลสุวรรณ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2564). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (19 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา*, 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23.
- วิภาวี คำวงศ์. (2563). การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วันชัย ทันทสมัย. (2561). การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนตามอัตลักษณ์ผู้เรียนโดยใช้กลยุทธ์ SUANCHON MODEL โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ปีการศึกษา 2560-2561. ชลบุรี: โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี.
- วิจิตรา วรธาดาสวัสดิ์. (2566). รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศุภวิทย์ ภาษิตนรินทร์ และ ญาณิ โชคสมงาม. (2564). KM knowledge management: ความรู้ขององค์กร คือ Big data ที่สำคัญที่สุด ศักยภาพในการแข่งขันด้วยกลยุทธ์การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: วิช กรุ๊ป (ไทยแลนด์).
- สกุลการ สังข์ทอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพื่อเวลารู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เสาวนีย์ เดือนเด่น จุไรรัตน์ พงษ์ไพโรจน์, อารยา สายยิ้ม
และ จิระพงษ์ ชูศรี. (2558). *การมีส่วนร่วมในการ
ทำงานของบุคลากร* (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning:
Creating excitement in the classroom.*
ASHE-ERIC Higher Education Report.
Washington, DC: George Washington
University.